

Island siger nej til EU, men ja til Kina

EAP Sverige, 23. februar 2014 – Et yderligere tegn på det synkende EU-skib er, at begge de islandske regeringspartier den 22. februar besluttede sig for at trække Islands ansøgning om EU-medlemskab tilbage, og dermed endegyldigt afbryde de fastfrosne forhandlinger med EU. Island gør det desuden umiddelbart efter, at man har indgået en historisk frihandelsaftale med Kina; mere herom senere.

EU-medlemsskabet har været en del af politikken med atter at stille landet under det internationale finanssystems kontrol, siden Island, under sin finanskrisen i 2008, udfordrede hele den internationale finansordning ved at nægte at betale de udenlandske bankers fordringer til de krakkede islandske banker. Den enorme, økonomiske krigsførelse for atter at tvinge landet i knæ under det internationale finansdiktatur, som Island blev udsat for, omfattede:

- Alle islændinge blev stemplet som terrorister i 2008 af Storbritannien, for at antiterrorlove skulle kunne tages i anvendelse for at beslaglægge de islandske bankers indeståender der.

- Lange forhandlinger for at tvinge Island til at betale de britiske og hollandske kreditorers tab (til trods for, at de islandske datterbankselskaber der har været en del af det lokale banksystem) bruges til at blokere store islandske indeståender og muligheder for at tage vare på internationale finanstransaktioner.

- Gennem afpresning, anført af den svenske regering i forbindelse med det nordiske nødlån, blev Island tvunget til at underkaste sig Den Internationale Valutafonds skadelige betingelser i fire år.

– En ansøgning om medlemskab i EU var tidligt med som et krav i finanssystemets kriseløsning for Island. Men sidste år besluttede Bankunionens system for krisehåndtering, at, selv for ikke-eurolande, EU fuldstændigt skulle kunne overtage kontrollen af krisehåndteringen af islandske banker, og dermed bestemme ejerskabet for både banker og deres erhvervskunder. Desuden skulle bankerne, ligesom på Cypern, gennem den såkaldte bail-in (konfiskering af bankindeståender) kunne inddrage virksomheders bankindeståender over 100.000 euro for, i tilfælde af krise, at dække bankernes spekulationstab.

Island ansøgte i 2010 om medlemskab i EU. Den nye regering, som tiltrådte efter valget i april sidste år, består af de to EU-skeptiske regeringspartier, Fremskridtspartiet og Selvstændighedspartiet. De besluttede at lægge EU-forhandlingerne på is straks efter regeringens tiltrædelse. Fredag den 21. februar i år trådte begge regeringspartiers Alltingsgrupper sammen, hver for sig, og besluttede at gå ind for en tilbagetrækning af nationens ansøgning om medlemskab af EU. Dermed bliver den lovede folkeafstemning, der skulle dreje sig om, hvorvidt forhandlingerne skulle genoptages, heller ikke til noget. Det er vigtigt, at spørgsmålet om EU-medlemskab er ryddet af vejen, eftersom spørgsmålet om bankopdeling netop er under behandling i Alltinget. EU's Bankunion blokerer alle medlemslandes mulighed for at indføre en bankopdeling[1]. Denne EU-politik ville være særdeles mærkbar allerede under forhandlingerne om medlemskab og gøre det umuligt for Island, gennem en bankopdeling, at beskytte sin nation mod at betale banksystemets spekulationstab.

Forslaget i Alltinget, som omhandler en bankopdeling, bliver behandlet i Udvalget for økonomi og handel, hvor der i den seneste uge har været afholdt høringer om spørgsmålet. Under høringerne vidnede de nye storbanker, som blev skabt efter finanskrisen, og som var imod en bankopdeling. Samtidig vidnede repræsentanter for små banker og en investeringsbank,

som støttede en bankopdeling. Det næste skridt bliver, at udvalget anmoder regeringen om at aflægge rapport til dem om undersøgelsesresultatet vedr. de to undersøgelser om bankstabilitet, som den gamle regering satte i gang. Udvalget forventes at komme frem til et resultat om en til to måneder, når regeringens undersøgelser er blevet præsenteret. Om der så bliver en bankopdeling er altså ikke klart, eftersom regeringspartierne, efter tidligere at have støtte en sådan, er blevet udsat for kraftigt pres fra storbankerne.

I og med, at forhandlingerne om EU-medlemskab ophører, mindskes i hvert fald et kraftigt pres mod, at Island selvstændigt forsøger at beskytte sine virksomheders bankkonti, sit statsbudget og sin nation imod bankernes nye spekulationstab.

Tilbagetrækningen af Islands ansøgning om EU-medlemsskab sker umiddelbart efter, at Alltinget den 5. februar endegyldigt vedtog den store frihandelsaftale med Kina. Med tanke herpå må de to beslutninger ses som en del af den internationale, ændrede orientering i retning af samarbejde med vækstlandene omkring Stillehavsområdet i stedet for med den synkende, transatlantiske blok.

Handelsattaché på Kinas ambassade i Reykjavik Xie Guoxiang sagde samme dag, at aftalen mellem Island og Kina var en »milepæl« i landenes indbyrdes relationer. Hvordan forholdet er mellem de to aftaler demonstreres derigennem, at netop disse forhandlinger om en frihandelsaftale, som indledtes i 2006, blev afbrudt, da Island i 2009 forsøgte at blive medlem af EU. De blev dog genoptaget i 2012, og efter seks forhandlingsrunder underskrev Islands tidligere statsminister Johanna Sigurdadottir aftalen under et officielt besøg i Kina i april måned sidste år.

Efter alle stridighederne om banksystemet, med nyvalg og folkeafstemninger, er Island nok meget mere forenet, og dermed bedre rustet, end Ukraine, til at ride den nye storm af, som

disse beslutninger vil vække hos Det britiske Imperium og dets regimeskiftapparat.